

Sygn. akt: I Ns 78/13

POSTANOWIENIE

Dnia 21 października 2016 r.

Sąd Rejonowy w Nysie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Rejonowego Remigiusz Drzewiecki

Protokolant: sekretarka Anna Jakubiszyn

po rozpoznaniu w dniu 7 października 2016 r. na rozprawie w N.

sprawy z wniosku G. S., R. S., H. P., W. S.

z udziałem (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w K. Oddział w O.

o ustanowienie służebności przesyłu

postanawia:

1. oddalić wniosek,
2. zasądzić solidarnie od wnioskodawców G. S., R. S., H. P., W. S. na rzecz uczestnika postępowania (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w K. Oddział w O. kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego oraz kwotę 17 zł (siedemnaście złotych) tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa,
3. nakazać ściągnąć solidarnie od wnioskodawców G. S., R. S., H. P., W. S. na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Nysie kwotę 5.261,05 zł (pięć tysięcy dwieście sześćdziesiąt jeden złotych pięć groszy) tytułem kosztów postępowania poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni K. S. (1) we wniosku złożonym do Sądu Rejonowego w Nysie dnia 20 stycznia 2013 roku domagała się ustanowienia służebności przesyłu obciążającej nieruchomość stanowiącą własność wnioskodawczyni położoną obręb K., jednostka ewidencyjna K., numer działek (...), dla których w Sądzie Rejonowym w Nysie prowadzona jest księga wieczysta nr (...) na rzecz (...) S.A., której treścią jest znoszenie istnienia na nieruchomości obciążonej urządzeń przesyłowych, takich jak dwóch linii napowietrznych 15 kV i jednej 0,4 kV na działce o nr (...) oraz linii napowietrznej 15 kV na działce nr (...) zawieszonych na słupach betonowych o dwóch i jednej nodze oraz prawa korzystania z nieruchomości obciążonej w zakresie niezbędnym do dokonania konserwacji, remontów, modernizacji urządzeń przesyłowych wraz z prawem wejścia i wjazdu na teren odpowiednim sprzętem. Wnioskodawczyni domagała się ponadto zasądzenia od uczestnika (...) S. A. w K. na rzecz wnioskodawczyni tytułem odpowiedniego wynagrodzenia za ustanowienie służebności kwoty 45.775,75 zł. Domagała się również zasądzenia od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni zwrotu kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wniosku wnioskodawczyni wskazała, że na jej rzecz dnia 29 lipca 1988 roku zostało przeniesione gospodarstwo rolne aktem notarialnym w (...) w P. rep A nr 851/88, w skład którego wchodziły m.in. działki nr (...). Na działkach tych posadowione są urządzenia przesyłowe uczestnika postępowania, to jest linie napowietrzne 15 kV K. - W. i K. - R., które wedle uczestnika postępowania w 1993 roku zostały zmodernizowane, 1 napowietrzna linia 0,4 kV – działka (...), linia napowietrzna 15 kV K. - W., które wedle uczestnika postępowania w 1993 roku zostały

zmodernizowane – działka (...). Przedmiotowe urządzenia zajmują powierzchnię pod słupem 13,20 m² i 1,56 m² – działka o nr (...) m² – działka o numerze (...) oraz powierzchni pasa 1205,60 m² i 46,20 m² - działka o numerze (...) m² – działka o numerze (...). Dla takich parametrów ustalono wynagrodzenie netto dla służebności przesyłu dla działki nr (...) w wysokości 44.329,59 zł, a dla działki nr (...) – 1.446,16 zł.

Obecnie właścicielem i użytkownikiem przedmiotowych urządzeń jest uczestnik postępowania, który pismem z dnia 30 lipca 2012 roku odmówił ustanowienia służebności przesyłu na przedmiotowych działkach oraz polubownego ustanowienia odszkodowania za bezumowne korzystanie. Wnioskodawczyni podniosła, że uczestnik T. wskazał, że zasiedział przedmiotową służebność. Wnioskodawczyni stwierdziła, że nie doszło do zasiedzenia służebności. Podniosła, że istotne jest, że przedmiotowe linie przesyłowe przechodziły modernizację w 1993 roku i jest to przesłanka przerwania biegu zasiedzenia, które liczone będzie w takiej sytuacji dopiero od momentu dokonania gruntownych napraw i modernizacji.

W odpowiedzi na wniosek (k. 45-48) uczestnik postępowania (...) S. A. w K. Oddział w O. wniósł o oddalenie wniosku oraz zasądzenie kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu odpowiedzi na wniosek wskazał, że na działkach (...) przebiega linia 15 kV (...) T. – Ś., poddana modernizacji w 1993 r. na podstawie pozwolenia – decyzja z 26.03.1993 r. Linia eksploatowana była od lat powojennych, z najwcześniejszym posiadanym wpisem do księgi środków trwałych z 31.12.1979 r.

Przez działkę nr (...) przebiega też linia 0,4 kV. Linia ta została wybudowana przed 1945 rokiem. Linia była remontowana kapitalnie w 1970 r., o czym świadczą zapisy w karcie inwentarzowej. Obie linie są nieprzerwanie eksploatowane. Są one funkcjonalnie powiązane ze stacją transformatorową K., posadowioną na działce (...), pierwotnie 129.

Wobec powyższego pełnomocnik uczestnika postępowania podniósł zarzut zasiedzenia służebności z terminem trzydziestoletnim, odpowiednio 31.12.2009 r. oraz 10.12.2000 r.

Ponadto uczestnik postępowania powołał się na decyzję uwłaszczeniową nr (...) z dnia 28 listopada 1994 roku wydaną przez Wojewodę (...), której regulacje potwierdzają nabycie z mocy prawa stacji transformatorowej K., a jednocześnie świadczą o tym, że urządzenia na działkach objętych wnioskiem stały się z mocy prawa własnością uczestnika postępowania. Uczestnik powołał się także na orzecznictwo Sądu Najwyższego wskazujące, że może doliczyć do czasu swojego posiadania niezbędnego do nabycia służebności przez zasiedzenie również czas posiadania służebności przez poprzedników prawnych.

Na rozprawie dnia 14 listopada 2014 r. (k. 293) wobec śmierci wnioskodawczyni K. S. (1) Sąd postanowił wezwać do udziału w sprawie w charakterze wnioskodawców postępowania G. S., W. S., H. P. i R. S. tj. jej spadkobierców.

Na rozprawie dnia 7 października 2016 r. (k. 542) wnioskodawcy podtrzymali wniosek i wskazali, że być może linia miała przebiegać po modernizacji po dotychczasowej, ale doszło do przesunięcia linii w głąb działki.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Na podstawie umowy przekazania gospodarstwa rolnego z dnia 29 lipca 1988 roku zawartej w akcie notarialnym sporządzonym przed notariuszem I. K. w Państwowym Biurze Notarialnym w P. (rep. (...)) wnioskodawczyni K. S. (2) (po mężu S.) stała się właścicielką przekazanego jej przez rodziców gospodarstwa rolnego składającego się m. in. z nieruchomości położonych w K., gmina K., powiat (...), województwo (...) tj. działek nr (...), dla których Sąd Rejonowy w Nysie prowadzi księgę wieczystą nr (...). Nieruchomość ta została przekazana wnioskodawczyni przez jej rodziców tj. J. S. i W. S.. Poprzedni właściciele tej działki nabyli ją na podstawie aktów własności z dnia 4 czerwca 1974 r. oraz 25 maja 1973.

(dowód: wypis aktu notarialnego (...) w P. z 29.07.1988 r., Rep. (...). 5-8, odpis z Kw (...) k. 116-120)

Na działkach (...) przebiega linia 15 kV (...) T. – Ś., poddana modernizacji w 1993 r. na podstawie pozwolenia – decyzja z 26.03.1993 r. oraz 8 kwietnia 1993 r. Linia po przebudowie na odcinku K. – W. miała przebiegać po tej samej trasie. Linia eksploatowana była od lat powojennych, wpisano ją do księgi środków trwałych poprzednika prawnego uczestnika dnia 31.12.1979 r. Linia ta na działkach wnioskodawczyni ma rozgałęzienie na R..

Przez działkę nr (...) przebiega też linia 0,4 kV. Linia ta została wybudowana przed 1945 rokiem. Linia była remontowana kapitalnie w dniu 10 grudnia 1970 r.

Obie linie są nieprzerwanie eksploatowane – dokonywane są obchody i konserwacje linii. Są one funkcjonalnie powiązane ze stacją transformatorową K., posadowioną na działce (...), pierwotnie 129, znajdującej się w sąsiedztwie działki (...). Jest to stacja poniemiecka wybudowana przed 1945 r. Z tej stacji wychodzą linie 15 KV w kierunku miejscowości R., a druga w kierunku miejscowości W.. Na działkach wnioskodawczyni znajdują się 3 podwójne słupy betonowe (dwa na działce (...) na działce (...)), na których jest linia napowietrzna średniego napięcia wykonana przewodami (...) o przekroju 70 mm kwadratowych.

Na działce (...) posadowiony jest budynek mieszkalny. Działka nr (...) jest polem uprawnym. Przed 1993 r. na działkach (...) stało kilka słupów drewnianych o innej konstrukcji, umiejscowione były one na działkach (...) w pobliżu rowu melioracyjnego, bliżej drogi. Linia 15 kV przed modernizacją była bliżej drogi.

(dowód: decyzja Urzędu Gminy w K. z 26.03.1993 r., wraz z załącznikami mapowymi k. 49-52; decyzja z dnia 8 kwietnia 1993 r.; projekt techniczny przebudowy linii wraz z częścią graficzną k. 520-523; spis właścicieli gruntów k. 524- 526; zdjęcia k. 530-536; karta środków trwałych k. 59-60; szczegółowy wykaz materiałów k. 61; raport powykonawczy z 15.09.1987 r. k. 62; karta obchodu linii napowietrznej k. 63-65; zdjęcia k. 141-144; protokół oględzin nieruchomości k. 165-169; zeznania świadka R. L. k. 125; zeznania świadka M. D. (1) k. 149-150; zeznania świadka H. P. k. 171-172; przesłuchanie wnioskodawczyni K. S. (1) k. 172; zeznania świadka M. Z. k. 497, 499; przesłuchanie wnioskodawcy G. S. k. 497,499; przesłuchanie wnioskodawczyni W. S. 498,499)

W związku z wysokimi kosztami remontu domu na działce (...) wnioskodawczyni K. S. (1) podjęła z mężem decyzję o budowie nowego domu na działce nr (...). Na podstawie planu zagospodarowania przestrzennego Gminy K. 2004 r. działka (...) jest działką budowlaną przewidzianą pod zabudowę zagrodową. W piśmie do uczestnika z dnia 6 marca 2012 r. wnioskodawczyni K. S. (1) wystąpiła o uzgodnienie lokalizacji projektowanych budynków na działce (...) w sąsiedztwie linii 15 kV. W odpowiedzi uczestnik oświadczył, że wyraża zgodę na zastąpienie odcinka linii napowietrznej 15 kV B. – Ś. odcinek K. słup 113 linią kablowa i wskazał warunki techniczne do projektowania i realizacji inwestycji dotyczącej przebudowy linii. W dniu 23.10.2012r. K. S. (1) zawarła z pozwanym porozumienie o przebudowie sieci elektroenergetycznej – linii napowietrznej 15 kV w K. na działce nr (...) na własny koszt i własnym staraniem poprzez wybudowanie do dnia 30 marca 2013 r. nowego odcinka linii kablowej 15 kV oraz słupa linii napowietrznej w sposób ustalony w dokumentacji technicznej i prawnej stanowiącej część umowy. Ostatecznie przebudowa linii napowietrznej zgodnie z porozumieniem nie została wykonana. Za projekt przebudowy linii K. S. (1) zapłaciła 3075 zł.

(dowód: załączone do pisma pełnomocnika wnioskodawczyni z 4.11.2013 r.: wypis i wyciąg z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy K., warunki przyłączenia z 17.02.2012 r., pismo K. S. (1) z 26.03.2012, pismo T. z 3.04.2012 r., porozumienie o przebudowę sieci elektroenergetycznej, pismo T. z 16.11.2012 r. oraz faktura Vat z 4.10.2012 k. 181-192; z mapa jednostkowa 1:500 wykonana przez geodetę M. J. k. 198, przesłuchanie wnioskodawczyni K. S. (1) k. 172;

W dniu 28 listopada 1994 roku Wojewoda (...) wydał decyzję nr (...) stwierdzającą nabycie prawa użytkowania wieczystego gruntów Skarbu Państwa, położonych na terenie miasta i gminy K. oraz prawa własności budynków i innych urządzeń znajdujących się na tych gruntach z mocy prawa z dniem 5 grudnia 1990 r. przez dotychczasowego zarządcę - Zakład (...) w O.. W decyzji tej stwierdzono m.in. że działka nr (...), położona na terenie miejscowości K.

stanowiąca własność Skarbu Państwa, stała się z dniem 5 grudnia 1990r. z mocy prawa przedmiotem użytkowania wieczystego dotychczasowego zarządcy, tj. Zakładu (...) w O.. Natomiast znajdujące się na tej działce budynki i inne urządzenia stały się z tym dniem własnością Zakładu (...) w O.. Na nieruchomości tej znajduje się stacja transformatorowa K.. Decyzja ta stała się ostateczna dnia 13 grudnia 1994 r.

(dowód: decyzja z dnia 28 listopada 1994 roku nr (...) Wojewody (...) wraz z informacją o działce k. 66-69)

Zarządzeniem Ministra Energetyki z dnia 31 grudnia 1952 r. utworzono przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą Zakład (...) z siedzibą w N.. Zarządzeniem z dnia 25 listopada 1958 roku Ministra Górnictwa i Energetyki zostało utworzone przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą Zakłady (...), którego siedzibą było miasto K.. Przedsiębiorstwo to powstało m. in. z połączenia przedsiębiorstw państwowych Zakład (...) z siedzibą w N. oraz Zakład (...) z siedzibą w O.. Zarządzeniem nr 131 Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 1 sierpnia 1982 roku zmieniono zarządzenie z dnia 25 listopada 1958 roku Ministra Górnictwa i Energetyki w ten sposób, że wskazano, że przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą Zakłady (...) jest przedsiębiorstwem użyteczności publicznej działającym na obszarze województwa (...), (...), (...), miejskiego (...), (...), (...) i (...). Celem tego przedsiębiorstwa było bieżące i nieprzerwane zaspokajanie potrzeb gospodarki narodowej i ludności w energię elektryczną i ciepłą.

Zarządzeniem nr 79/ORG/89 Ministra Przemysłu z dnia 16 stycznia 1989 roku zostało utworzone przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą Zakład (...). Następnie to przedsiębiorstwo państwowe na mocy zarządzenia nr 189/O./93 Ministra Przemysłu i Handlu z 9 lipca 1993 r. oraz aktu przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego w spółkę akcyjną sporządzonego przed notariuszem T. J. w Kancelarii Notarialnej w W. rep (...) zostało przekształcone w Zakład (...) S. A. w O.. W dniu 14 kwietnia 2004 r. Zakład (...) S. A. w O. połączył się ze spółkami Zakład (...), Zakład (...), Zakład (...) Zakład (...) w jedną spółkę o nazwie (...) S. A. z siedzibą we W.. Spółka ta miała m. in. Oddział w O..

(...) S.A we W. połączyła się ze spółką (...) S. A. w K.. Połączenie nastąpiło w dniu 31 maja 2011 roku i wtedy zmieniono nazwę tej spółki na (...) S.A. z siedzibą w K.. (...) S.A. z siedzibą w K. posiada swój oddział ujawniony w KRS m. in. w O..

(dowód: zarządzenie z dnia 25.11.1958 roku k. 72-74, odpisy z rejestru przedsiębiorstw państwowych k. 75-76, 81, zarządzenie nr 131 z dnia 1 sierpnia 1982 roku k. 77-78, zarządzenie nr 79/ (...)/89 z dnia 16 stycznia 1989 roku k. 112-113, zarządzenie nr 189/ (...)/93 z dnia 09 lipca 1993 roku k. 82, wypis aktu notarialnego rep (...) k. 83-89, odpisy postanowień SR w Opolu z 31.08.1993 r. k. 90-91, odpis KRS nr (...) k. 94-100,102-111, uchwała spółki (...) z 1.09.2011 r. k. 101)

W piśmie z dnia 18 maja 2012 roku pełnomocnik wnioskodawczyni K. S. (1) zwrócił się do (...) S. A. Oddział w O. o podjęcie negocjacji w przedmiocie ustalenia wynagrodzenia za bezumowne korzystanie przez te spółkę z nieruchomości gruntowej stanowiącej własność wnioskodawczyni, a położonej w miejscowości K. (działki nr (...)) jak również w przedmiocie ustanowienia służebności przesyłu na tej nieruchomości za jednorazowym wynagrodzeniem. Jako wysokość wynagrodzenia za ustanowienie służebności pełnomocnik wnioskodawczyni zaproponował kwotę 45.775,75 zł, a jako wysokość odszkodowania za bezumowne korzystanie 27.465,44 zł.

W odpowiedzi na to pismo uczestnik (...) S. A. Oddział w O. w piśmie z dnia 30 maja 2012 r. wezwał wnioskodawczynię do dostarczenia mapy działek nr (...) oraz kopii aktu notarialnego na mocy którego K. S. (1) weszła w posiadanie przedmiotowej nieruchomości. Wraz z pismem z dnia 9 lipca 2012 r. pełnomocnik wnioskodawczyni przesłał uczestnikowi żądane mapy, kopię aktu notarialnego z 29.07.1988 r oraz wypis uproszczony Starostwa Powiatowego w N.. Pismem z dnia 30 lipca 2012 r. uczestnik T. wskazał, że przez teren działki nr (...) przebiegają 2 linie napowietrzne 15 kV K. – W. oraz K. - R.. Linie zostały wybudowane przed 1945 rokiem, a w 1993 roku przeprowadzono modernizację linii. Uczestnik wskazał, że przez działki te przebiega również linia napowietrzna 0,4 kv wybudowana przede 1945, a w 1970 r. przeprowadzono remont kapitalny tej linii. Dalej uczestnik T. wskazał, że przez teren działki nr (...) przebiega linia napowietrzna 15 kV K. – W. wybudowana przed 1945 rokiem, a w 1993 roku przeprowadzono modernizację linii. Uczestnik odmówił uznania zasadności roszczeń wnioskodawczyni, wskazując, że doszło do zasiedzenia służebności przesyłu na działkach wnioskodawczyni.

(dowód: pisma pełnomocnika wnioskodawczynie do uczestnika z 18.05.2012 r. oraz 9.07.2012 k. 30-31, pisma uczestnika k. 32-34)

W raporcie oszacowania sporządzonym na zlecenie wnioskodawczynie z dnia 16 kwietnia 2016 r. Instytut (...) ustalili wysokość wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu na rzecz uczestnika na działce wnioskodawczynie nr (...) w K. na kwotę 44.329,59 zł, a na działce nr (...) w K. na kwotę 1.446,16 zł

(dowód: raport oszacowania k. 23-24)

Wnioskodawczynie K. S. (1) zmarła dnia 6 października 2014 r. Aktem poświadczenia dziedziczenia (rep. A nr 7193/2014) notariusz D. S. poświadczył, że spadek po K. S. (1) z mocy ustawy nabyli: jej mąż G. S. w 2/4 częściach, jej matka W. S. w 1/4 części oraz jej ojciec J. S. w 1/4 części. Natomiast dnia 29 października 2014 r. zmarł ojciec wnioskodawczynie K. J. S.. Aktem poświadczenia dziedziczenia (rep. A nr 7198/2014) notariusz D. S. poświadczył, że spadek po J. S. z mocy ustawy nabyli: jego żona W. S., jego córka H. P. oraz jego syn R. S. po 1/3 części każdy z nich

(dowód: akt poświadczenia dziedziczenia po K. S. (1) k. 310-311, akt poświadczenia dziedziczenia po J. S. k. 312-313, podpis skrócony katu zgonu K. S. (1) k. 314)

W wariantcie I dla działki nr (...) pas służebności przesyłu przy szerokości 7,10 m od skraju linii do projektowanego budynku z jednej strony i 5 m od skraju linii z drugiej strony ma powierzchnię 2.041,37 m², a na działce nr (...) przy szerokości pasa 5 m po obu stronach linii – 1.486,80 m². W wariantcie II pas służebności przesyłu przy szerokości pasa 4 m dla działki nr (...) ma powierzchnię 537,60 m², a na działce nr (...) przy szerokości pasa 4 m – 424,80 m². Wysokość wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu na rzecz uczestnika na działce wnioskodawczynie nr (...) w K. przy wariantcie I wynosi 34.088 zł, a przy wariantcie II - 8.256 zł

(dowód: opinia biegłego z zakresu geodezji i kartografii M. S. k. 204-206, opinie biegłego z zakresu budownictwa i szacowania nieruchomości S. S. (2) k. 362-376, 419-427)

W dniu 24 stycznia 2013 r. K. S. (1) jako powódka złożyła do Sądu Rejonowego w Nysie pozew przeciwko (...) S. A. w K. o zapłatę kwoty 27.465,44 zł za bezumowne korzystanie z jej działek nr (...) w miejscowości K. poprzez umiejscowienie na nich urządzeń przesyłowych. Sprawa ta została przekazana do Sądu Rejonowego w Opolu, który wyrokiem wydanym dnia 5 października 2015 r. w sprawie IX C 157/14 oddalił powództwo następców prawnych K. S. (1): G. S., R. S., W. S. i H. P.. W uzasadnieniu wyroku Sąd Rejonowy w Opolu wskazał, że strona pozwana skutecznie podniosła zarzut zasiedzenia służebności przesyłu. Sąd ten stwierdził, że doszło do zasiedzenia służebności przesyłu wszystkich linii na działkach wnioskodawczynie z dniem 31 grudnia 2009 r. Sąd Okręgowy w Opolu w sprawie II Ca 1199/15 wyrokiem z dnia 2 marca 2016 r. oddalił apelację powodów od powyższego wyroku Sądu Rejonowego w Opolu. Sąd Okręgowy w O. wskazał, że kluczowym był tu dowód z opinii biegłej z zakresu geodezji i kartografii A. G., która wskazała, że brak jest możliwości ustalenia, czy po remoncie wykonanym w 1993 r. zmieniał się przebieg linii energetycznej na odcinku obejmującym działki nr (...) we wsi K.. Sąd Okręgowy podkreślił, że powodowie nie udowodnili, że przebieg linii został istotnie zmieniony i doszło do przerwania biegu zasiedzenia służebności.

(dowód: pozew k. 3-4, opinia biegłej z zakresu geodezji i kartografii A. G. k. 203-208, wyrok SR w Opolu w sprawie IX C 157/14 z dnia 5.10.2015 r. wraz z uzasadnieniem k. 297, 302-306, wyrok SO w Opolu z dnia 2.03.2016 r. w sprawie II Ca 1199/15 wraz z uzasadnieniem k. 350, 354-359 w aktach SR Opole IX C 157/14; wyrok SO w Opolu z dnia 2.03.2016 r. w sprawie II Ca 1199/15 wraz z uzasadnieniem k. 476-486; wyrok SR w Opolu w sprawie IX C 157/14 z dnia 5.10.2015 r. wraz z uzasadnieniem k. 487-496)

Sąd zważył co następuje:

Wniosek nie zasługuje na uwzględnienie i należało go oddalić, z uwagi na zasiedzenie służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu na nieruchomości wnioskodawców przez poprzedników prawnych uczestnika

postępowania dla linii 0,4 kV modernizowanej 10 grudnia 1970 r. z upływem 10 grudnia 2000 r., oraz zasiedzenie służebności przesyłu dla linii 15 kV na obu odcinkach do W. i R. z upływem dnia 31 grudnia 2009 r. Zasiedzenie służebności w powyższych datach zostało przyjęte przez Sąd Okręgowy w Opolu w sprawie II Ca 1199/15.

Do ustalenia stanu faktycznego w niniejszej sprawie posłużyły dowody z dokumentów opisane dokładnie wyżej pod elementami stanu faktycznego. Autentyczność tych dokumentów nie została skutecznie zakwestionowana przez żadną ze stron. Stan faktyczny w sprawie ustalono także na podstawie dowodu z przesłuchania wnioskodawców i na podstawie zeznań świadków R. L., M. D. (1), H. P., M. Z.. Do ustalenia stanu faktycznego w sprawie posłużył także dowód z fotografii przedłożonych przez strony, dowód z oględzin nieruchomości, opinia biegłego z zakresu geodezji i kartografii M. S. k. 204-206 oraz opinie biegłego z zakresu budownictwa i szacowania nieruchomości S. S. (2) k. 362-376, 419-427 (w szczególności opinia uzupełniająca biegłego S. k. 419-427). Kwalifikacje powyższych biegłych nie budziły zastrzeżeń. Opinia biegłego S. nie została zakwestionowana przez strony, zaś biegły S. skorygował swoje ustalenia w opinii uzupełniającej (k. 419-427) i te ustalenia Sąd przyjął za własne. Sąd nie oparł się natomiast na opinii biegłego M. D. (2), albowiem została ona skutecznie podważona przez strony.

Z zeznań wnioskodawców i świadków oraz dowodów z dokumentów i fotografii wynika, że linie energetyczne na nieruchomości wnioskodawców są nieprzerwanie użytkowane przez uczestnika postępowania i jego poprzedników prawnych conajmniej od 10 grudnia 1970 r., w zakresie linii 0,4 kV oraz od 31 grudnia 1979 r. w zakresie linii 15 kV.

Sąd nie dał wiary zeznaniom świadka M. Z. w zakresie, w jakim zeznała ona, że linia 15 kV w kierunku na R. rozgałęziała się na innej działce S., która nie jest obecnie ich własnością. Zeznania tego świadka w tym zakresie nie znajdują potwierdzenia w pozostałym materiale dowodowym w szczególności w zeznaniach innych świadków i stron, dowodach z dokumentów, ani w dowodach z przedłożonych zdjęć.

Służebność przesyłu została wprowadzona do polskiego systemu prawnego ustawą z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 116, poz. 731). Potrzeba ustawowej regulacji wynikała z konieczności faktycznych, związanych z istnieniem i funkcjonowaniem przedsiębiorstw zajmujących się instalowaniem i eksploatacją różnorodnych urządzeń przesyłowych służących dystrybucji energii, paliw, wody, ścieków itp. W związku z ruchem tych przedsiębiorstw ujawnił się problem dopuszczalności stosowania przepisów normujących służebności gruntowe. Podstawowy problem dotyczył analogicznego stosowania przepisów o służebności drogi koniecznej, jednak treścią tej służebności byłoby utrzymywanie sieci przesyłowych, telekomunikacyjnych, energetycznych i innych.

W myśl treści art. 285 § 1 k.c. nieruchomość można obciążyć na rzecz właściciela innej nieruchomości (nieruchomości władającej) prawem, którego treść polega bądź na tym, że właściciel nieruchomości władającej może korzystać w oznaczonym zakresie z nieruchomości obciążonej, bądź na tym, że właściciel nieruchomości obciążonej zostaje ograniczony w możliwości dokonywania w stosunku do niej określonych działań, bądź też na tym, że właścicielowi nieruchomości obciążonej nie wolno wykonywać określonych uprawnień, które mu względem nieruchomości władającej przysługują na podstawie przepisów o treści i wykonywaniu własności (służebność gruntowa).

Zgodnie z art. 292 k.c. służebność gruntowa może być nabyta przez zasiedzenie tylko w wypadku, gdy polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia. Przepisy o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie stosuje się odpowiednio.

Zgodnie z art. 172 § 1 k.c. posiadacz nieruchomości nie będący jej właścicielem nabywa własność, jeżeli posiada nieruchomość nieprzerwanie od lat dwudziestu jako posiadacz samoistny, chyba że uzyskał posiadanie w złej wierze (zasiedzenie). Paragraf 2 tegoż artykułu stanowi natomiast, że po upływie lat trzydziestu posiadacz nieruchomości nabywa jej własność, choćby uzyskał posiadanie w złej wierze.

W myśl treści art. 176 k.c. jeżeli podczas biegu zasiedzenia nastąpiło przeniesienie posiadania, obecny posiadacz może doliczyć do czasu, przez który sam posiada, czas posiadania swego poprzednika. Jeżeli jednak poprzedni posiadacz uzyskał posiadanie nieruchomości w złej wierze, czas jego posiadania może być doliczony tylko wtedy, gdy

łącznie z czasem posiadania obecnego posiadacza wynosi przynajmniej lat trzydzieści. Przepisy powyższe stosuje się odpowiednio w wypadku, gdy obecny posiadacz jest spadkobiercą poprzedniego posiadacza.

Odnosząc powyższe do przedmiotowej sprawy należy wskazać, że od 31 grudnia 1979 roku linia energetyczna 15 kV, a od 10 grudnia 1970 roku linia 0,4 kV, są w sposób ciągły eksploatowane przez uczestnika postępowania, a wcześniej przez jego poprzedników prawnych. Bez wątplenia urządzenia uczestnika znajdujące się na działce wnioskodawców to trwałe i widoczne urządzenia.

Sąd uznał, że okolicznościach niniejszej sprawy należało uwzględnić podnoszony w sprawie przez uczestnika postępowania zarzut zasiedzenia służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu, co wynika z przedłożonych przez uczestnika postępowania dokumentów oraz przesłuchania wnioskodawców i zeznań świadków. Poprzednicy prawni uczestnika (przedsiębiorstwo państwowe, a następnie spółka akcyjna Skarbu Państwa) wyremontowali linię energetyczną i słupy na działkach wnioskodawców.

Nie doszło do przerwania biegu zasiedzenia służebności przesyłu na linii 15 kV na działce wnioskodawców w trakcie remontu w 1993 r. Co prawda z przeprowadzonego materiału dowodowego wynika, że w trakcie remontu zmieniła się ilość i umiejscowienie słupów, na których umieszczona jest linia, **jednakże zarówno przed remontem, jak i po remoncie linia 15 kV znajdowała się na działkach (...)**. Brak dowodów, że dopiero w tej dacie linia znalazła się na działce wnioskodawców. Warto tu wskazać, że w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 2012 r. (II CSK 218/12) Sąd ten stwierdził, że o stanie posiadania prowadzącym do zasiedzenia służebności polegającej na korzystaniu z linii wysokiego napięcia decyduje przede wszystkim przebieg linii nad nieruchomością obciążoną, a nie umiejscowienie słupa podtrzymującego przewody. Poprzednicy prawni uczestnika korzystali z tej linii, dokonywali jej przeglądów i konserwacji.

W dniu 28 listopada 1994 roku Wojewoda (...) wydał decyzję nr G.IV/7242/119/94 stwierdzającą nabycie prawa użytkowania wieczystego gruntów Skarbu Państwa, położonych na terenie miasta i gminy K. oraz prawa własności budynków i innych urządzeń znajdujących się na tych gruntach z mocy prawa z dniem 5 grudnia 1990 r. przez dotychczasowego zarządcę - Zakład (...) w O.. W decyzji tej stwierdzono m.in. że działka nr (...), położona na terenie miejscowości K. stanowiąca własność Skarbu Państwa, stała się z dniem 5 grudnia 1990r. z mocy prawa przedmiotem użytkowania wieczystego dotychczasowego zarządcy, tj. Zakładu (...) w O.. Natomiast znajdujące się na tej działce budynki i inne urządzenia stały się z tym dniem własnością Zakładu (...) w O.. Na nieruchomości tej znajduje się stacja transformatorowa K., z którą łączą się linie energetyczne przebiegające nad działką wnioskodawców.

Powołując się na orzecznictwo Sądu Najwyższego, należy wskazać na możliwość ustalenia faktu nabycia prawa przez zasiedzenie w innej sprawie niż sprawa o zasiedzenie, jako że nabycie przez zasiedzenie następuje z mocy prawa i jest nabyciem pierwotnym. Wskazując na przepis art. 352 § 1 k.c. stanowiący, że kto faktycznie korzysta z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności, jest posiadaczem służebności, Sąd ten wskazał na to, że warunkiem zasiedzenia służebności przesyłu jest korzystanie przez przedsiębiorcę przesyłowego w trwałego i widocznego urządzenia, np. ze słupa przesyłowego, na którym rozpięto kabel wysokiego napięcia, jak miało to miejsce w rozpoznawanej sprawie.

Uznał zatem Sąd w niniejszej sprawie, że przedsiębiorca (uczestnik postępowania i jego poprzednicy) byli posiadaczami służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu oraz służebności przesyłu. Natomiast mimo, że instytucja służebności przesyłu określona w art. 305¹ k.c. została wprowadzona dopiero ustawą z dnia 30.05.2008r., z dniem 3.08.2008r., to jednak możliwość zasiedzenia tego typu służebności jest w orzecznictwie dopuszczana jako zasiedzenie służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu w ruchu przedsiębiorstwa (uchwała SN III CZP 89/08). Nabycie służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu przez uczestnika postępowania wynika z art. 292 k.c., przewidującego możliwość nabycia przez zasiedzenie służebności gruntowej, polegającej na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia, przy czym przepisy o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie stosuje się odpowiednio. Chodzi zatem o korzystanie z nieruchomości będące przejawem władztwa nad nią w zakresie, w jakim uprawnia do niego służebność gruntowa. Natomiast władztwo to kwalifikuje się zgodnie z art. 336 k.c. jako

posiadanie zależne nieruchomości. Z zapisu zawartego w zdaniu drugim 292 k.c. o „odpowiednim” zastosowaniu przepisów o nabyciu nieruchomości przez zasiedzenie wynika natomiast, że do zasiedzenia służebności gruntowej nie ma zastosowania wymaganie posiadania samoistnego. Owo „odpowiednie zastosowanie” przepisów o nabyciu nieruchomości przez zasiedzenie dotyczy zatem przede wszystkim terminów posiadania w zależności od dobrej lub złej wiary posiadacza (art. 172 § 1 i 2 k.c.), czy też możliwości doliczenia posiadania poprzednika (art. 176 k.c.). Uczestnik postępowania w odpowiedzi na wniosek domagał się stwierdzenia zasiedzenia służebności na działce wnioskodawców po upływie 30 lat. Domagał się więc stwierdzenia, że zasiedzenie nastąpiło w złej wierze. Uczestnik postępowania w niniejszej sprawie wykazał, że on i jego poprzednicy prawni korzystali z trwałych i widocznych urządzeń posadowionych na działce wnioskodawców (ich poprzedników prawnego) należało zatem przyjąć, że zasiedział te służebności po 30 latach, a zatem 10 grudnia 2000 r. oraz 31 grudnia 2009 r.

Poprzednik prawny uczestnika nabył służebności w złej wierze. Nie wykazano bowiem, czy posiadał jakąkolwiek decyzję czy orzeczenie zezwalające mu na posadowienie linii i słupa na działce wnioskodawców.

Sąd uwzględnił okres posiadania tej służebności przez poprzedników prawnych uczestnika postępowania, a to przy zastosowaniu art. 176 w zw. z art. 292 k.c., w tym też okres posiadania służebności przez Skarb Państwa w okresie od 31.12.1975 r. do dnia 5.12.1990 r. W tym miejscu wskazać należy na to, że pogląd zaprezentowany w postanowieniu SN z 10.07.2008r. III CSK 73/08 odnośnie tego, że podstawową przesłanką nabycia przez zasiedzenie służebności gruntowej jest posiadanie tejże służebności jako posiadacz samoistny – jest poglądem odosobnionym i jak się wydaje, nieprawidłowym z punktu widzenia treści wcześniej wskazanego przepisu art. 352 § 1 k.c., określającego na czym polega posiadanie służebności. Zgodnie z tym przepisem zatem, posiadaczem służebności jest ten, kto faktycznie korzysta z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności, co w powiązaniu a art. 292 k.p.c. oznacza, że chodzi o korzystanie z trwałego i widocznego urządzenia. Tym samym należało przyjąć, że w przypadku posiadania służebności gruntowej nie może być mowy o posiadaniu samoistnym (jak właściciel) gdyż ów posiadacz nie przejmuje do korzystania całej nieruchomości, a jedynie korzysta z umieszczonych na niej trwałych urządzeń, jak ma to miejsce w rozpoznawanej sprawie. Stąd musi być mowa o posiadaniu zależnym w rozumieniu art. 336 k.c. a nie samoistnym (zob. m.in. II CSK 49/09; I CSK 392/08).

W rozpoznawanej sprawie przedsiębiorstwo państwowe – zakład energetyczny posiadał wskazywane służebności gruntowe, odpowiadające obecnej służebności przesyłu już od 10 grudnia 1970 r. oraz 31 grudnia 1979 r. O tym, że takie posiadanie służebności przez przedsiębiorstwo państwowe, polegającej na korzystaniu z urządzeń energetycznych (słupów i linii) posadowionych na cudzej nieruchomości jest posiadaniem w rozumieniu art. 352 k.c. i może prowadzić do zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej służebności przesyłu – w oparciu o przepis art. 292 w zw. z art. 172 k.c. - wypowiedział się Sąd Najwyższy w postanowieniu z 13.10.2011r. V CSK 502/10. Sąd rozpoznający niniejszą sprawę w pełni podziela poglądy zaprezentowane w uzasadnieniu tegoż postanowienia Sądu Najwyższego, także w zakresie możliwości zastosowania do oceny podniesionego w sprawie zarzutu zasiedzenia służebności przesyłu przez poprzedników prawnych uczestnika postępowania, przepisów art. 176 § 1 k.c. W zaistniałych okolicznościach istotne jest to, że objęcie w posiadanie nieruchomości wnioskodawców przez Skarb Państwa reprezentowany przez przedsiębiorstwo państwowe w celu posadowienia, a następnie eksploatacji, konserwacji linii energetycznej nastąpiło w celu wykonywania zadań gospodarczych państwa. Skarb Państwa zatem należy uznać za posiadacza tychże urządzeń oraz nieruchomości, na których się znalazły, w zakresie odpowiadającym służebności przesyłu. Wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyżej wskazanego orzeczenia na to, że zgodnie z art. 176 § 1 w zw. z art. 292 k.c., do okresu swego posiadania służebności przesyłu, uczestnik postępowania mógł zaliczyć okres posiadania tejże służebności przez Skarb Państwa – zakład energetyczny, przed dniem 1.02.1989r., a zatem przed zmianą Kodeksu cywilnego, uchylającą art. 128 k.c., wyrażający zasadę jednolitego funduszu własności państwowej, która uniemożliwiała państwowym osobom prawnym, sprawującym zarząd mieniem państwowym (tu: zakład energetyczny), nabycie jakichkolwiek praw do tego mienia w okresie obowiązywania tego przepisu. W tamtym czasie zatem Skarb Państwa, a nie przedsiębiorstwo państwowe, był posiadaczem urządzeń przesyłowych i cudzej nieruchomości, na której je posadowiono w zakresie korzystania z posadowionych na nieruchomości słupów energetycznych, a zatem tylko Skarb Państwa mógłby nabyć przez zasiedzenie omawianą służebność przesyłu. W orzecznictwie Sądu Najwyższego jednak jednolicie przyjmuje się,

że osoba prawna, która przed dniem 1.02.1989r. mając status państwowej osoby prawnej, nie mogła nabyć (także w drodze zasiedzenia) własności nieruchomości ani ograniczonych praw rzeczowych, może do okresu samoistnego posiadania wykonywanego po tym dniu doliczyć okres posiadania Skarbu Państwa sprzed tej daty. Stanowisko to wyrażone zostało w szczególności w odniesieniu się do przedsiębiorstw energetycznych i innych przedsiębiorstw przemysłowych, które do dnia 1.02.1989r. korzystały ze służebności przesyłu w ramach zarządu mieniem państwowym w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa, a więc w istocie były dzierżycielami w rozumieniu art. 338 k.c. Orzecznictwo to uznaje mianowicie, że dopuszczalne jest doliczenie okresu posiadania poprzednika zgodnie z art. 176 § 1 k.c., jeśli podczas biegu zasiedzenia nastąpiło przeniesienie posiadania. Takie przeniesienie posiadania natomiast powstało z mocy decyzji wydanej w oparciu o przepis art. 2 ust. 3 ustawy o zmianie ustawy o gospodarce gruntami (u.g.g.). W szeregu orzeczeń Sądu Najwyższego uznano bowiem, że decyzja uwłaszczeniowa wydana w oparciu o wskazany przepis ustawy o zmianie u.g.g., może być uznana za dokument potwierdzający, że doszło do przeniesienia posiadania nieruchomości, której decyzja dotyczyła (zob. postanowienie SN z 18.05.2007r. I CSK 64/07; postanowienie SN z 14.10. 2011r. III CSK 251/10).

Przed upływem okresu zasiedzenia nie nastąpiło przerwanie jego biegu, co zostało już szczegółowo w wyjaśnione wyżej.

Orzeczenie o kosztach uzasadnione jest treścią art. 520 § 3 k.p.c., zgodnie z którym jeżeli interesy uczestników są sprzeczne, sąd może włożyć na uczestnika, którego wnioski zostały oddalone lub odrzucone, obowiązek zwrotu kosztów postępowania poniesionych przez innego uczestnika. Przepis powyższy stosuje się odpowiednio, jeżeli uczestnik postępowania niesumiennie lub oczywiście niewłaściwie. W przedmiotowej sprawie wniosek został oddalony, a uczestnik postępowania był reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, który domagał się zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w sprawie. Nadto uczestnik informował wnioskodawczynię o tym, że nabył służebność na jej nieruchomości w drodze zasiedzenia przed złożeniem wniosku. Już w odpowiedzi na wniosek uczestnik podniósł zarzut zasiedzenia i przedłożył wszystkie posiadane przez siebie dowody na tę okoliczność.

Na rzecz uczestnika zasądzono od wnioskodawców zwrot kosztów zastępstwa prawnego w stawce minimalnej oraz zwrot kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. Zgodnie z § 7 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. 2013.490 j.t.) minimalna stawka za prowadzenie sprawy dotyczącej służebności wynosi 240 zł.

Orzeczenie o kosztach sądowych w punkcie 3 znajduje uzasadnienie w treści art. 520 § 3 k.p.c. w zw. z art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. 05.167.1398 ze zm.) stanowiącym, że kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator albo prokurator, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąża przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu. W związku z powyższym nakazano ściągnąć od wnioskodawców solidarnie na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Nysie kwotę 5.261,05 zł tytułem kosztów wynagrodzenia biegłych poniesionych przez Skarb Państwa.

Mając powyższe na względzie należało orzec jak w postanowieniu.